

Vzor citace

FRUTHOVÁ, V. / NOVÁK, M., *Originární způsoby nabývání vlastnictví v římském právu a dnes*, Praha : Auditorium 2018, 264 s.

*Tato publikace vznikla na základě finanční podpory v rámci projektu č. 269915 Grantové agentury UK v Praze.*

Hlavní řešitelka projektu: Mgr. Veronika Fruthová (Právnická fakulta Univerzity Karlovy)

Ostatní řešitelé: Mgr. Marek Novák (Právnická fakulta Univerzity Karlovy), Mgr. Ondřej Hönig (Právnická fakulta Univerzity Karlovy)

Vedoucí grantového projektu: prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc.

Přehled autorů jednotlivých kapitol

část I. Veronika Fruthová

část II., kap. 1–2 Veronika Fruthová

část II., kap. 3–6 Marek Novák

část II., kap. 7–9 Veronika Fruthová

závěr Veronika Fruthová

recenzent: doc. JUDr. Pavel Salák, Ph.D.

redakce: doc. JUDr. Petr Bělovský, Dr.

korektura: Zdeněk Tejkl

Auditorium

**Praha 2018**

**ISBN 978-80-87284-70-4**

## OBSAH

### ČÁST I.

1. VÝVOJ A FORMY VLASTNICTVÍ	9
2. SUBJEKTY VLASTNICTVÍ	16
3. PŘEDMĚT VLASTNICTVÍ	19
4. ZPŮSOBY NABÝVÁNÍ VLASTNICTVÍ OBECNĚ	22

### ČÁST II.

<b>1. OKUPACE A DERELIKCE</b>	<b>26</b>
1.1 Occupatio v římském právu	26
1.1.1 Historické zakotvení	27
1.1.2 Předmět okupace	28
1.1.3 Okupace věcí, které dosud neměly vlastníka	29
1.1.4 Okupace chycených zvířat	30
1.1.5 Okupace nemovitých věcí	36
1.1.6 Přivlastnění věcí nepřátel	40
1.2 Nabytí vlastnictví k opuštěným věcem v římském právu	43
1.2.1 Derelikce a věc opuštěná	43
1.2.2 Způsoby nabývání vlastnictví k opuštěné věci	45
1.2.3 Zánik vlastnictví k opuštěným věcem	49
1.2.4 Opuštění otroka	51
1.2.5 Ager desertus	53
1.3. Okupace a opuštěná věc v novodobém právu	54
1.4. Současná česká právní úprava přivlastnění	61
1.4.1. Přivlastnění opuštěných věcí	61
1.4.2. Přivlastnění opuštěných zvířat a zvířat bez pána	63
<b>2. NÁLEZ POKLADU</b>	<b>68</b>
2.1 Nález pokladu v římském právu	68
2.1.1 Vznik a vývoj	68
2.1.2 Zařazení do systému a definice	69
2.1.3 Kvalifikace věci jakožto pokladu	70
2.1.4 Vliv místa nálezů na nabývání vlastnictví k pokladu	72
2.1.5 Zákaz úmyslného hledání	74
2.1.6 Vztah pokladu k pozemku	76
2.1.7 Nabývání pokladu prostřednictvím podřízených osob	78
2.1.8 Poživatí právo a nález pokladu	80
2.1.9 Nabývání pokladu na základě jiných skutečností	82
2.1.10 Prostředky k získání pokladu	82
2.2 Nález pokladu v novodobém právu	84
2.3 Současná právní úprava a nález pokladu	88

<b>3. NABYTÍ VLASTNICTVÍ PŘÍRŮSTKEM</b>	<b>91</b>		
3.1 Přírůstek pozemku působením vodního toku	92		
3.1.1 Alluvio, avulsio	92		
3.1.2 Naplavenina a strž v novodobém právu	94		
3.1.3 Alveus derelictus	96		
3.1.4 Opuštěné řečiště v novodobém právu	98		
3.1.5 Insula in flumine nata	100		
3.1.6 Ostrov vzniklý v řece v novodobém právu	103		
3.2 Spojení movitých věcí	106		
3.2.1 Spojení movitých věcí v římském právu	106		
3.2.2 Spojení movitých věcí v novodobém právu	112		
3.3 Spojení movité a nemovité věci	117		
3.3.1 Inaedificatio	117		
3.3.2 Stavba na cizím pozemku v novodobém právu	120		
3.3.3 Satio, implantatio	125		
3.3.4 Zasazení a osetí v novodobém právu	127		
<b>4. NABYTÍ PLODŮ</b>	<b>129</b>		
4.1 Nabývání vlastnictví k plodům separací	129		
4.1.1 Vývoj určení vlastníka plodů v římském právu	129		
4.1.2 Nabývání plodů vlastníkem plodonosné věci v novodobém právu	132		
4.1.3 Nabývání plodů držitelem v dobré víře v římském právu	134		
4.1.4 Postavení poctivého držitele v novodobém právu	137		
4.1.5 Emphyteuta a nabývání plodů v římském právu	138		
4.2 Nabývání vlastnictví k plodům percepce	140		
4.2.1 Usufruktuář a nabývání plodů v římském právu	140		
4.2.2 Nabývání plodů poživitelem v novodobém právu	143		
4.2.3 Pachtýř a nabývání plodů v římském právu	144		
4.2.4 Nabývání plodů pachtýřem v novodobém právu	145		
4.3 Přepad v římském právu a dnes	147		
<b>5. NABYTÍ VLASTNICTVÍ ZPRACOVÁNÍM</b>	<b>149</b>		
5.1 Specificatio v římském právu	149		
5.2 Nabývání vlastnictví zpracováním v novodobém právu	156		
5.3 Současná právní úprava nabytí vlastnictví zpracováním	161		
<b>6. NABYTÍ VLASTNICTVÍ SMÍSENÍM A SLITÍM</b>	<b>163</b>		
6.1 Smísení a slití z pohledu římského práva	163		
6.2 Smísení a slití v novodobém právu	171		
6.3 Současná právní úprava nabývání vlastnictví smísením a slitím	174		
<b>7. VYDRŽENÍ</b>	<b>175</b>		
7.1 Vydržení v římském právu	175		
7.1.1 Historické vymezení	176		
7.1.2 Vydržení v Zákoně 12 desek	177		
		7.1.2.1 Zákaz vydržení kradených věcí	178
		7.1.2.2 Zákaz vydržení mancipačních věcí ženy	179
		7.1.2.3 Zákaz vydržení hrobů	180
		7.1.2.4 Zákaz vydržení confinia	181
		7.1.2.5 Vydržení manu nad manželkou	182
		7.1.3 Usucapio pro herede a usureceptio ex fiducia	182
		7.1.4 Klasické římské vydržení	185
		7.1.4.1 Držba	186
		7.1.4.2 Vydržecí doba	195
		7.1.4.3 Res habilis	197
		7.1.4.4 Bona fides	207
		7.1.4.5 Nabývací titul	214
		7.1.5 Vydržení v poklasické době	218
		7.1.5.1 Následné proměny a Justiniánova reforma	220
		7.1.5.2 Praescriptio longissimi temporis	222
		7.2 Vydržení v novodobém právu	223
		7.2.1 Vydržení ve Všeobecném zákoníku občanském	223
		7.2.2 Vydržení v OZ 1950	232
		7.2.3 Vydržení v OZ 1964 v původním znění	233
		7.2.4 Vydržení v OZ 1964 ve znění účinném od 1. 4. 1983	235
		7.2.5 Vydržení v OZ 1964 ve znění účinném od 1. 1. 1992	237
		7.2.6 Právní úprava vydržení v současném občanském zákoníku	240
		7.2.6.1 Řádné vydržení	241
		7.2.6.2 Mimořádné vydržení	245
		<b>8. NABYTÍ VLASTNICTVÍ OD NEOPRÁVNĚNÉHO</b>	<b>247</b>
		Závěr	251
		Summary	253
		Seznam zkratk	254
		Seznam použité literatury	255
		Použité prameny	262
		Právní předpisy a judikatura	263